

SALGA AGUDA

Berguedà

Entre la Riera de la Portella i el Merdançol, tributaris del marge esquerre del Llobregat, a migdia de Vilada, s'alça la Serra de Picancel. De roca conglomerada, si bé els penyals no prenen l'altivesa d'altres indrets, la vegetació hi és exuberant i frondosa, especialment a l'obaga, per on es despengen canals com les de Sant Miquel, amb un de vessall de torrents d'aigua cristallina que peixen el Merdançol.

Diversos camins travessen la serra. Fressats i de bon fer, permeten al caminant realitzar itineraris per a tots els gustos i nivells i visitar racons com Pedret, la Portella o la Quar i pobles com Vilada i Borredà. Un bon grapat d'al·licients que no deixen indiferent. El sostre de la serra és el Salga Aguda (o Saldaguda o Serrat de Salga). Prefereixo anomenar-lo «Salga Aguda» perquè des de menut l'havia sentit anomenar així, és l'oficial i ben a prop hi ha altres topònims de la mateixa arrel (Creu de Salga, runes del mas de Salga). Com passa sovint, també aquí hi ha diferents variants per anomenar el mateix indret. Així per exemple el coll del Tell (til·ler) també se'l coneix per «del Tei» o al Merdançol, Mergançol.

Segueixen tres itineraris, un pel vessant solell i dos pel l'obac.

Salga Aguda des de la Portella per la Quar i retorn pel coll del Tell

Distància	10,8 km
Desnivell acumulat	720 m
Nivell de dificultat	Moderat
Data	23 de febrer de 2019
Cartografia	Ed. Alpina. Lluçanès (1:30000)
Punts per a GPS	https://ca.wikiloc.com/rutes-senderisme/la-portella-la-quar-i-salga-aguda-33616141

En aquest itinerari accedim al cim per la carena llevantina. Ni és molt llarg ni té un gran desnivell, trets que poden induir a creure'l fàcil. Cal tenir en compte però que és un «puja-baixa» constant, sovint en fort pendent, especialment al tram carener, que hi ha diversos passos on caldrà ajudar-nos amb les mans i trams on el camí és poc definit.

Accés

Entre els punts quilomètrics 25 i 26 de la C-62, entre Prats de Lluçanès i Gironella, prenem la BV-4346 en direcció a Sant Maurici de la Quar on hi arribem en cinc quilòmetres. Passem el poble i continuem per una carretera local enquitranada uns vuit quilòmetres més en direcció a Sant Pere de la Portella. Abans d'arribar-hi trobarem el coll de la Creu de Jovell, punt de pas de l'itinerari, on també podríem iniciar-lo. No ho recomanem per no acabar-lo en pujada.

Sant Pere de la Portella (802m)

Ruïnes d'una antiga abadia benedictina de la que solament es conserva en bon estat l'església originària del segle XI, refeta el XII. Inicialment fou coneguda com Sant Pere de Frontanyà. Guifré I i la seva mare Doda de la nissaga «Saportella», precursors de la Baronia de la Portella, n'haurien sigut els impulsors sota la protecció d'Oliva llavors comte de Berga i més tard abat. La primera notícia documental es troba en una donació efectuada per aquest l'any 997. L'època de bonança econòmica es va allargar fins la segona meitat del segle XIII. A partir d'aquí diverses vicissituds com la pesta negra, atacs de bandolers, delmaren i dispersaren la comunitat.

Seguim la carretera per on hem arribat i la deixem pocs metres més amunt baixant per una pista a mà dreta. L'abandonem en un revolt per una altra més precària a

mà esquerra que es bifurca en creuar el Torrent de Cal Moliner. No prenem ni un ramal ni l'altre: seguim un poc definit corriol pel marge esquerre (hidrogràfic) del torrent. Hi ha antics senyals de pintura grocs.

El camí, a trams més o menys definit, segueix tothora (E) pel mateix marge i localitzem alguns gorgs del torrent. Els escassos senyals desapareixen totalment al peu de Cal Moliner. Creuem el torrent i pugem sense camí definit fins al camí d'accés al mas que seguim a mà esquerra (N).

Cal Moliner (859m)

Passat el mas deixem el camí d'accés creuant una torrentera i sortim a una pista que seguim a mà dreta (E) fins a un pronunciat revolt on la deixem per un corriol poc definit inicialment, pel que pugem (SE) fins al coll.

Coll de la Creu de Jovell (946m)

Hi passa la carretera d'accés a la Portella. Podem albirar sobre nostre la mola on s'alça el santuari de la Quar. Pugem per una pista pavimentada que deixem per un camí a la dreta flanquejant la mola pel vessant ponentí. A la bifurcació (rètols indicadors) pugem a mà dreta i assolim el planell cimer. De fet haguéssim pogut seguir pel camí pavimentat fins poc abans d'aquesta bifurcació, però els senyals, que fa una estona han «reaparegut», van per on hem descrit.

Santa Maria de la Quar (1060m)

Encinglerat dalt d'una mola rocallosa, des del Santuari de la Quar es domina una bona panoràmica de la vall de Merlès, el Berguedà i alguns cims pirinencs.

Documentat d'ençà el segle IX en l'acta de consagració de la catedral d'Urgell amb el nom «d'Illa Corre», tot i que la datació d'aquest document és objecte de controvèrsia entre els entesos. A partir del segle XI passà a dependre de Sant Pere de la Portella. Del primitiu edifici reedificat en època baix-romànica solament en resta algun vestigi.

Baixem del santuari pel camí habitual d'accés (NW). Al Collet de la Sorra, just abans d'un revolt, el deixem per un corriol, senyalitzat amb una fita, que baixa a mà dreta. El darrer tram fem dreuera (fites) fins al coll (NNW).

Coll de Gavatx (964m)

Hi conflueixen diversos camins. Pel de l'esquerra podríem retornar a la Portella. Continuem per la pista. A la primera bifurcació anem a la dreta i a la següent a l'esquerra, fins on s'acaba. Aquí emprenem un ben fressat camí que puja (N) a guanyar la carena de la Serra de Picancel.

Coll de la Creu de Salga (1013m)

Pel vessant obac hi arriba el camí de Borredà. Poca estona més enllà, a mà dreta, hi ha la font de Salga (que hem trobat seca). De retorn seguim carenejant (NE) i guanyant alçària passant per les ruïnes de la casa de Salga. Atenyem el Serrat dels Teixons, en fort pendent al darrer tram.

Atenció: En aquest punt el que cal és seguir carenejant. Nosaltres erràrem el camí i baixarem fins a trobar el de Vilada per la Font del Saltant, havent de recuperar.

Passat el collet de la Portelleta trobem un pas equipat amb una sirga i seguim guanyant alçària per enfilar-nos al llom de les Pedrisses, que es despenja vers el NW des del cim. Girem 90° en fort pendent fins a un segon pas de grimpada que ens deixa sobre el cim.

Salga Aguda (1172m)

Sostre de la Serra de Picancel. La panoràmica vers el nord i migdia es veu limitada pels cims del Catllaràs i el Serrat de les Tombes, respectivament. Però podem albirar bona part de l'alt i baix Berguedà i alguns cims pirinencs, també del Ripollès. Davallem en sentit oposat al que hi hem accedit (SW) seguint l'ample fil de la carena, amb bones cingleres a banda i banda, especialment pel nord. Deixem a mà

dreta un camí que baixa al de Vilada pel pont del Climent i continuem carenejant per seguir poc més enllà per una estreta lleixa fins al coll.

Coll del Tell (988m)

Pel nord hi arriba el camí de Vilada pel pont del Climent. També en surt el que s'enfila al pic dels Gira-sols. Per migdia hi acaba una pista que seguim (S) una estona fins a deixar-la per un camí a mà esquerra. Hi ha senyals de pintura grocs molt sovintejats. Davallem (SE) bona estona per sobre de llargues codines fins a sortir a una altra pista que seguim a mà dreta (S). Prou més avall sortim a la cruïlla amb una altra pista on hi ha rètols indicadors. Seguim en direcció a la Portella, baixant per un camí i creuem el Pontet de Campdou. Pocs metres més enllà sortim a una altra pista i anem a la dreta. La seguim pocs metres: un cop hem creuat la riera de la Portella, la deixem per un camí a mà esquerra, que fa drecera. La retrobem més amunt, la seguim i la tornem a deixar per una altra drecera indicada amb la que acabem de pujar fins a Sant Pere de la Portella.

Salga Aguda, la Portella i Sant Miquel de les Canals

Distància	15,15 km
Desnivell acumulat	1218 m
Nivell de dificultat	Moderat
Data	4 de març de 2012
Cartografia	Ed. Alpina. Lluçanès (1:30000)
Punts per a GPS	https://ca.wikiloc.com/rutes-senderisme/salga-aguda-la-portella-i-sant-miquel-de-les-canals-3049025

Itinerari més llarg que l'anterior i amb fort desnivell on accedim al cim des de prop de Vilada, pel vessant obac. Partim del pont del Climent, fem cim, baixem pel coll del Tell a la Portella i per Corrúbies pugem a Sant Miquel, retornant pel pont del Doro.

Accés

Passat el quilòmetre 160 de la C-26, sortint de Vilada en direcció a Borredà, prenem a mà dreta una pista senyalada a les Canals de Sant Miquel. Ben aviat deixem el vehicle a la clariana del Pla de la Fusta, just abans de la tanca que barra la pista, sobre el Pont del Climent.

Descripció de l'itinerari

Baixem a travessar el Merdançol pel Pont del Climent i, a l'altre marge, prenem un camí indicat cap a Sant Miquel, la Portella o Pedret. Deixem a mà dreta el camí al Pont del Doro per on retornarem.

Comencem a guanyar alçària pel marge dret del torrent (S) i travessem el Portell de l'Ovellar, un pas guanyat a la roca.

A la bifurcació (indicada) anem a l'esquerra. Per la dreta surt el camí del Trencacames, al coll dels Pins i el Serrat de Migdia.

Abans del coll del Tell anem a l'esquerra i enfilem la carena del Salga Aguda (NE) fins al cim. En baixem desfent el camí però seguint la carena fins al coll del Tell on prenem una pista (S). Hi ha senyals grocs. La deixem per un camí a l'esquerra pel que baixem a una altra pista que fins sortir al camí ral de Berga a la Portella.

Un cop hem visitat l'antiga abadia benedictina seguim el camí ral en direcció a Pedret i Berga.

A l'alçada de les ruïnes del mas de Corrúbies deixem el camí ral i ens enfilem a Sant Miquel de les Canals. Baixem per una de les Canals de Sant Miquel, la que segueix el Rec dels Colletons fins al Pont del Doro.

Continuem pel marge esquerre camí amunt i encara ens cal fer una bona marrada per salvar el Rec del Coll del Tei, abans de retornar al Pont del Climent.

Salga Aguda i Gira-sols

Distància	4,5 km (anada)
Desnivell acumulat	+742 -395 m
Nivell de dificultat	Fàcil
Data	15 d'abril de 2008
Cartografia	Ed. Alpina. Lluçanès (1:30000)
Punts per a GPS	https://ca.wikiloc.com/rutes-senderisme/salga-aguda-i-gira-sols-166797

Idèntic a l'anterior fins al cim i el coll del Tell des de on visitem al veí cim dels Gira-sols i retornem pel mateix camí.